

Leo Litra

DE PUBLIEKE OPINIE in Duitsland, Frankrijk en Nederland

**HOE KIJKT MEN IN DEZE LANDEN NAAR
DE RUSSISCHE OORLOG EN NAAR
HET STREVEN VAN OEKRAÏNE OM TOT
DE EUROPESE UNIE TOE TE TREDEN?**

DE PUBLIEKE OPINIE IN DUITSLAND, FRANKRIJK EN NEDERLAND:

HOE KIJKT MEN IN DEZE LANDEN NAAR
DE RUSSISCHE OORLOG EN NAAR HET
STREVEN VAN OEKRAÏNE OM TOT DE
EUROPESE UNIE TOE TE TREDEN?

Leo Litra,
Senior analyst, Centrum
'New Europe'

Juni, 2022

INHOUD

- 3 Inleiding
- 4 Methode
- 5 Vragenlijst
- 6 Analyse van de antwoorden

INLEIDING

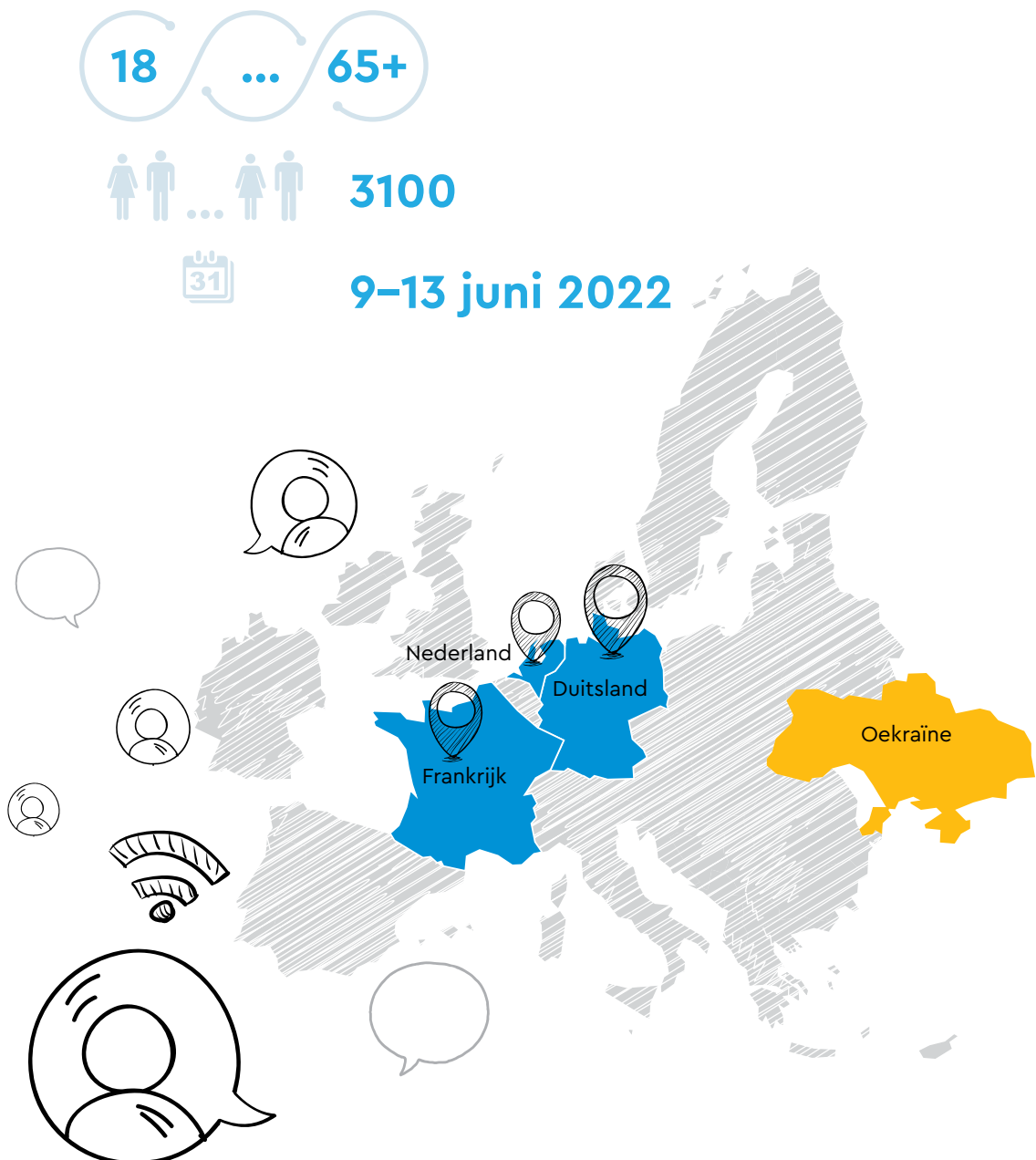
De publieke opinie is een cruciale factor in de besluitvorming in democratische maatschappijen. De oorlog van Rusland heeft het Westen ertoe gedwongen om zijn politiek ten aanzien van Oekraïne te herzien. Maar deze conceptverandering met betrekking tot Oekraïne in de landen van de EU betreft niet alleen de oorlog. Gedurende bijna twee decennia klopte Oekraïne aan de deur van de EU. Eind februari 2022 diende Oekraïne een aanvraag in tot lidmaatschap van de Europese Unie. Sinds dat moment noopt het land de EU ertoe om besluiten aangaande Oekraïne te beginnen treffen. Naast het implementeren van het Associatieverdrag en het uitvoeren van hervormingen die erop gericht zijn Oekraïne nader tot de EU te brengen, beantwoordde Kyiv de enquête van de Europese Commissie die laat zien dat Oekraïne bereid is een begin te maken met het toetredingsproces. Het pad naar de EU is echter niet louter een technische kwestie. De regeringen van de lidstaten van de EU zullen hun goedkeuring moeten verlenen aan de aanvraag van Oekraïne door ons land het statuut van kandidaat-lidstaat te geven. Een dergelijke beslissing kan niet genomen worden zonder rekening te houden met de publieke opinie.

Het algemene doel van deze bevraging was om na te gaan in welke mate er bij de inwoners van Duitsland, Frankrijk en Nederland steun is voor het streven van Oekraïne om kandidaat-lidstaat van de EU te worden en voor de toetreding van nieuwe lidstaten tot de EU zodra deze daar klaar voor zijn. Daarnaast hebben we de respondenten vragen gesteld over de achterliggende bedoeling van de steun die hun landen aan Oekraïne verlenen in de strijd tegen de Russische agressie. De gegevens uit dit onderzoek moeten Duitsland, Frankrijk en Nederland helpen om een op feiten gebaseerde politiek te ontwikkelen met betrekking tot de aanvraag van Kiyy om kandidaat-lid van de EU te worden. Bovendien zullen de resultaten Oekraïne in staat stellen om een nauwkeurigere indruk te krijgen van de stemming in de Duitse, Franse en Nederlandse samenleving en om zijn beleid op grond daarvan aan te passen.

METHODE

De enquête werd in Frankrijk, Duitsland en Nederland door het bedrijf Kantar gehouden in opdracht van het centrum 'New Europe'. In totaal gaven meer dan 3 100 respondenten in de leeftijd van 18 tot 65+ jaar antwoord op drie vragen. De respondenten vormen een representatieve weerspiegeling van hun land wat betreft geslacht, leeftijd en regio. Alle antwoorden werden in de periode 9-13 juni 2022 verzameld aan de hand van een vragenlijst op het internet. De bevraging werd mogelijk gemaakt door de financiële steun van het Prague Civil Society Center.

VRAGENLIJST

V1. In welke mate bent u het eens met de volgende uitspraak?

DE EU MOET OEKRAÏNE ZO SNEL ALS MOGELIJK DE KANDIDAATSTATUS GEVEN (NOG NIET HET VOLLEDIGE EU-LIDMAATSCHAP)

- a) Volledig mee eens
- b) Deels mee eens
- c) Geen mening
- d) Deels mee oneens
- e) Volledig mee oneens
- f) Weet ik niet/wil ik niet zeggen

V2. In welke mate bent u het eens met de volgende uitspraak?

DE EU ZOU UITBREIDING MET NIEUWE LIDSTATEN MOETEN VERWELKOMEN WANNEER ZE DAARVOOR KLAAR ZIJN

- a) Volledig mee eens
- b) Deels mee eens
- c) Geen mening
- d) Deels mee oneens
- e) Volledig mee oneens
- f) Weet ik niet/wil ik niet zeggen

V3. In welke mate bent u het vervolgens eens met de volgende uitspraak?

HET DOEL VAN DE ONDERSTEUNING DIE NEDERLAND OEKRAÏNE BIEDT, DIENT DE TERUGTREKKING VAN HET RUSSISCHE LEGER UIT OEKRAÏNE TE ZIJN EN DE GEBIEDEN TE BEVRIJDEN DIE NU IN RUSSISCHE HANDEN ZIJN

- a) Volledig mee eens
- b) Deels mee eens
- c) Geen mening
- d) Deels mee oneens
- e) Volledig mee oneens
- f) Weet ik niet/wil ik niet zeggen

ANALYSE VAN DE ANTWOORDEN

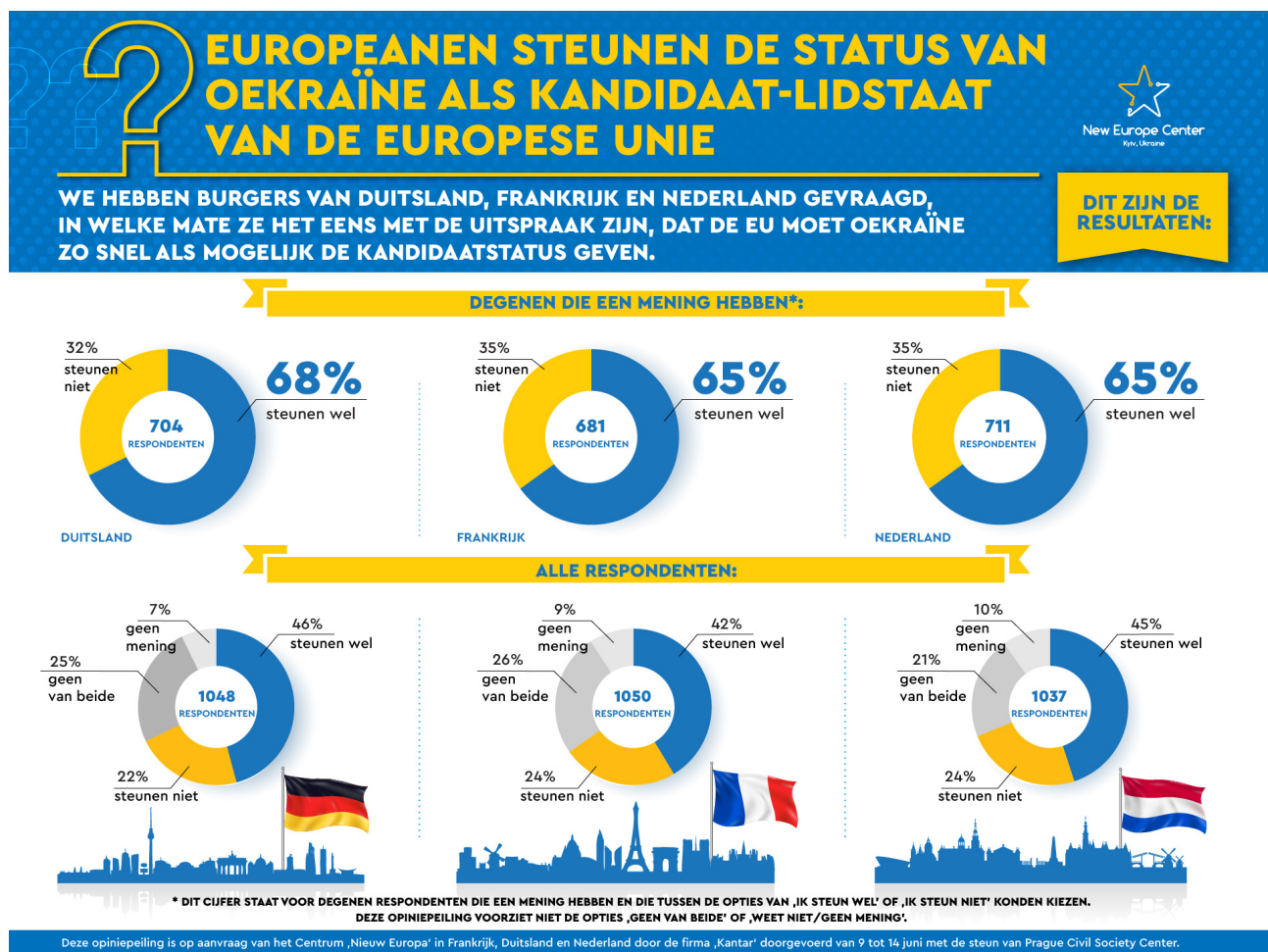
Vraag 1:

De inwoners van Duitsland, Frankrijk en Nederland steunen het kandidaat-lidmaatschap van Oekraïne ten aanzien van de EU. Het relatieve aantal respondenten die vinden dat deze stap zo snel mogelijk gezet moet worden is in alle landen bijna hetzelfde: 46% van de respondenten in Duitsland, 42% in Frankrijk en 45% in Nederland. Tegelijk spreekt een aanzienlijk deel van de bevolking zich niet uit wanneer het om het kandidaat-lidmaatschap gaat: 25% in Duitsland, 26% in Frankrijk en 21% in Nederland. Ook was er een klein percentage respondenten dat op deze vraag 'Ik weet het niet' antwoordde. Wat ongetwijfeld als een positief teken voor Oekraïne kan worden geïnterpreteerd, is het lage aantal tegenstanders van het kandidaat-lidmaatschap: 22% in Duitsland, 24% in Frankrijk, 24% in Nederland. Met het oog op het verkrijgen van een helder beeld is het echter goed om de antwoorden uit te sluiten van diegenen die voor de optie 'eens noch oneens' of 'ik weet het niet' kozen: op die manier kunnen we beter begrijpen wat de resultaten bij een referendum zouden zijn. Zoals in de onderstaande grafiek te zien is, steunen verreweg de meeste inwoners de vraag van Oekraïne om kandidaat-lidstaat

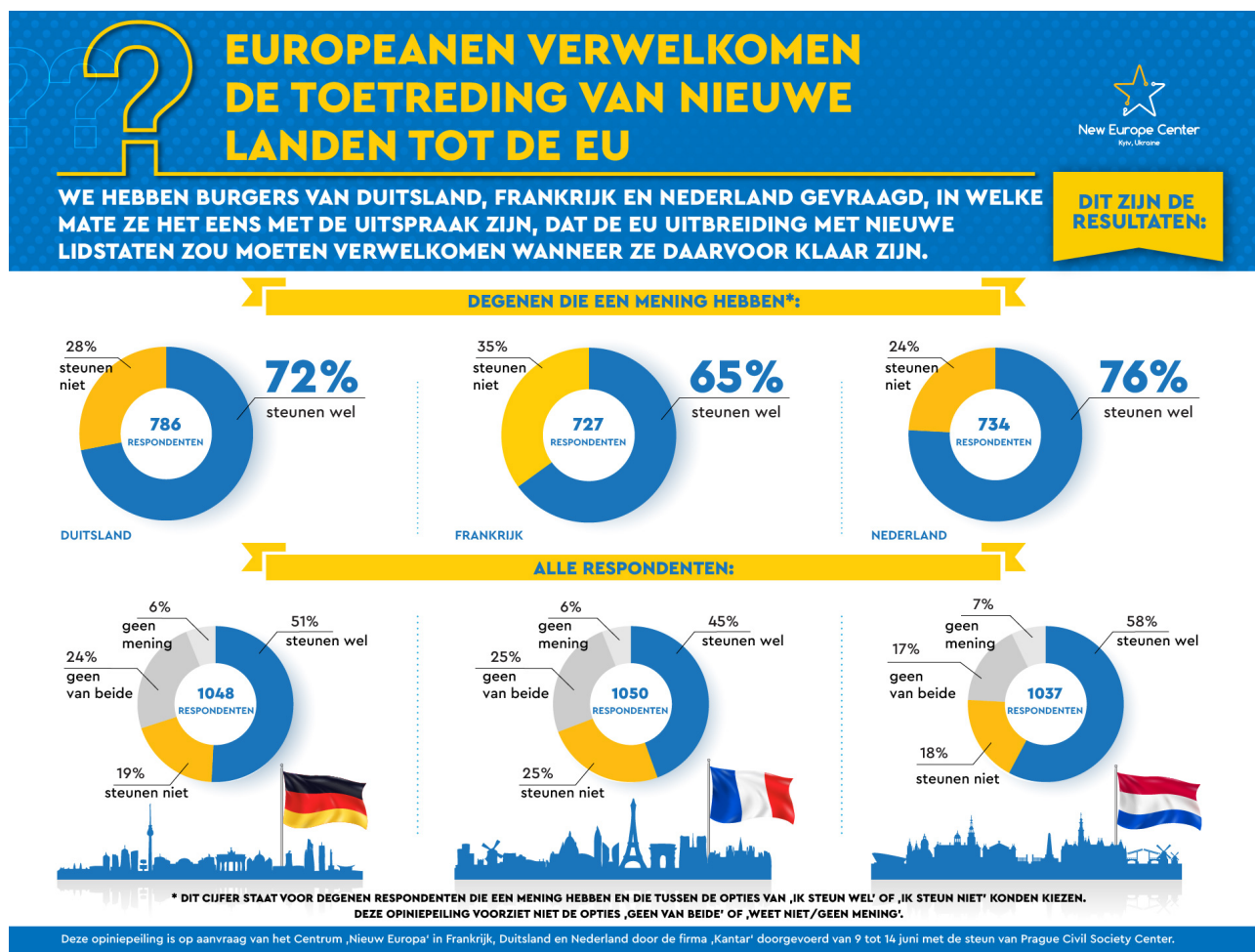
te worden. 68% van de ondervraagden in Duitsland en 65% in resp. Frankrijk en Nederland steunen deze vraag. Als we dit in een regionaal perspectief plaatsen, zien we dat in Duitsland de meeste steun in het zuiden van het land te noteren valt: 50% is voor, 14% is tegen. Bovendien is zowel in Duitsland als in Frankrijk de steun groter bij mannen dan bij vrouwen.

Deze gegevens tonen duidelijk aan dat het verlenen van het kandidaat-lidmaatschap aan Oekraïne geen probleem vormt voor de Duitse, Franse en Nederlandse samenleving. Integendeel, de inwoners van deze landen zijn duidelijk overwegend voorstander van Oekraïnes toekomstige lidmaatschap van de EU.

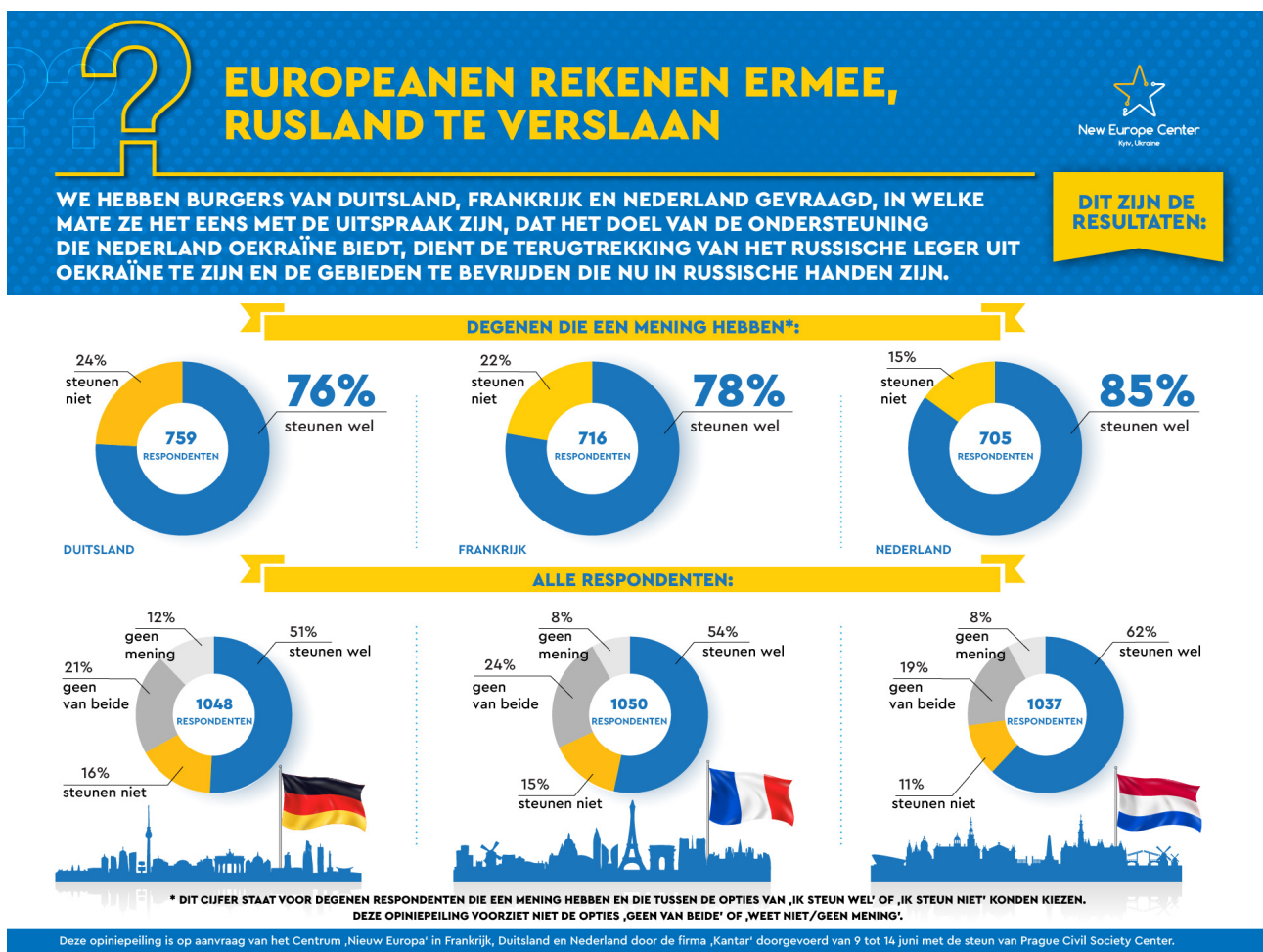
Vraag 2:

Problemen die zich in de EU vaak voordoen wanneer bepaalde besluiten moeten worden genomen, zoals recent het zesde sanctiepakket van de EU tegen Rusland, werpen de vraag op in welke mate de EU bereid is tot verdere uitbreiding. De vraag over de bereidheid om nieuwe kandidaat-lidstaten in de EU op te nemen zodra zij er klaar voor zijn, stelden we dan ook juist in de drie landen waar er ten aanzien van deze kwestie enige scepsis heerst. Onder degenen die positie innamen was er in de drie landen overwegend steun voor de genoemde uitbreiding: 72% in Duitsland, 65% in Frankrijk en 76% in Nederland. Als de antwoorden van alle respondenten in acht worden genomen, is er in de Duitse en de Nederlandse samenleving het meeste steun: resp. 51% en 58%. In de Franse samenleving is die steun wat minder: 45%. In dit verband is het belangrijk om op te merken dat Frankrijk ook het land is met het grootste aantal tegenstanders van uitbreiding van de EU: 25%. In Duitsland (19%) en Nederland (18%) ligt het aantal mensen die het niet eens zijn met een toekomstige uitbreiding van de EU een stuk lager. Net zoals het geval was naar aanleiding van de vorige vraag, is de stemming bij een groot aantal respondenten neutraal: 24% in Duitsland en 25% in Frankrijk. In Nederland blijft slechts 17% van de bevroegden neutraal – een aantal dat lager is dan in Frankrijk en Duitsland.

Vraag 3:

De oorlog van Rusland tegen Oekraïne en het heldhaftige verzet van Kyiv tegen de agressie is tot op de dag van vandaag wereldwijd een van de belangrijkste gespreksonderwerpen. Bijna vijftig landen hebben Oekraïne humanitaire hulp gegeven. Alle drie de landen Duitsland, Frankrijk en Nederland hebben Oekraïne geholpen. Tegelijkertijd was zowel in Berlijn als in Parijs te horen: 'Oekraïne mag niet verliezen', terwijl het er niet over ging dat Oekraïne moet winnen. Dit roept de vraag op of Berlijn en Parijs, die weliswaar bereid zijn Oekraïne te steunen, Kyiv niet onbewust oproepen om toegevingen te doen en de oorlog te stoppen. Precies daarom besloot het centrum 'New Europe' om de inwoners van Duitsland, Frankrijk en Nederland te vragen naar de achterliggende bedoeling van de steun die deze drie landen verlenen bij de strijd tegen de Russische agressie. De resultaten liegen er niet om: een meerderheid van respondenten in alle drie deze landen steunt de idee dat Rusland nederlagen moet lijden en dat de bezette Oekraïense gebieden bevrijd moeten worden. Onder alle respondenten is er steun voor deze idee bij 51% in Duitsland, 54% in Frankrijk en 62% in Nederland. Deze idee wordt niet ondersteund door slechts 16% in Duitsland, 15% in Frankrijk en 11% in Nederland. Onder degenen die positie innamen, bevestigen de data de gedachte dat de Russen verslagen moeten worden en de bezette gebieden moeten worden bevrijd. Het gaat om 76% in Duitsland, 78% in Frankrijk en 85% in Nederland. Dit betekent een ernstig publiek mandaat aan de regeringen van Duitsland, Frankrijk en Nederland om stappen te ondernemen die erop gericht zijn dat Oekraïne opnieuw controle krijgt over de bezette gebieden en dat Kyiv meer militaire hulp ontvangt.

<http://neweurope.org.ua/>
info@neweurope.org.ua
<https://www.facebook.com/NECUkraine/>
https://twitter.com/NEC_Ukraine

